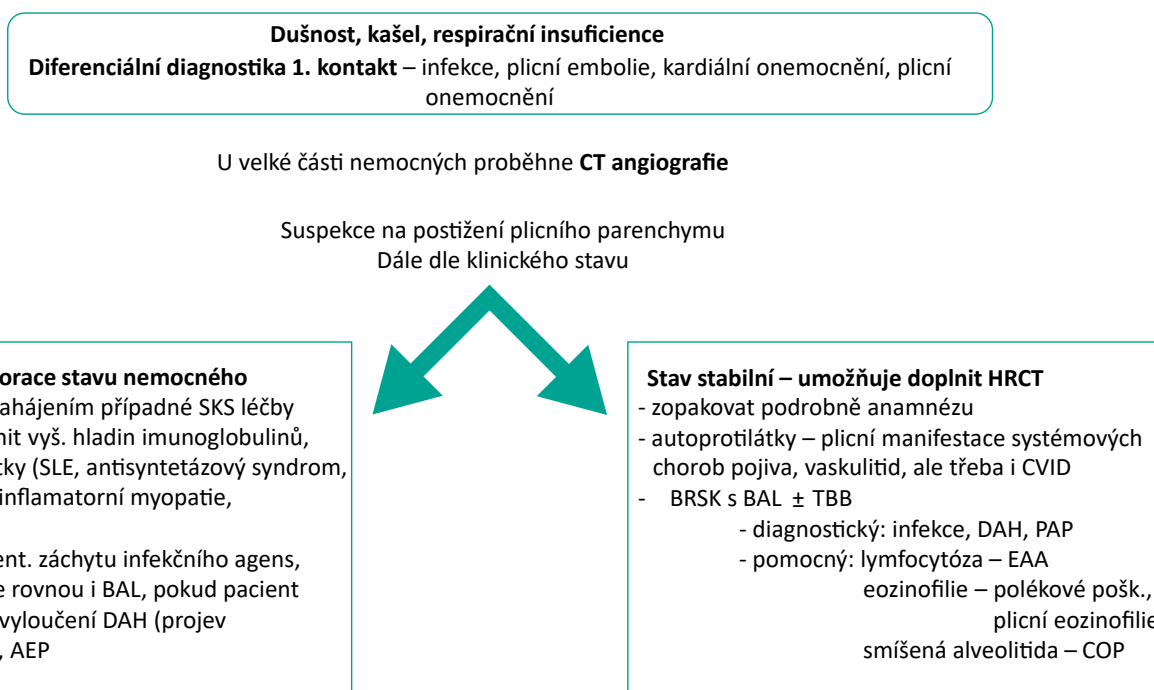

Tab. 3. Vztahy mezi anamnestickými údaji a intersticiálními plicními procesy

Rodinná anamnéza	Familiární intersticiální plicní procesy – dyskeratosis congenita, syndrom Heřmanského a Pudláka, plicní alveolární proteinóza, střádavé choroby, tuberózní skleróza (LAM), mutace surfaktantových proteinů, telomeropatie...
Osobní anamnéza	Idiopatické střevní záněty, autoimunitní hepatitidy, primární biliární cirhóza, systémová onemocnění pojiva včetně revmatoidní artritidy, anamnéza nádorového onemocnění, imunodeficity, kožní choroby, kardiovaskulární choroby – nutno znát i léčbu včetně potenciálně pneumotoxické medikace, i v minulosti (amiodaron, MTX, TNF-alfa inhibitory, cytostatika, immune check points inhibitory atd.)
Farmakologická anamnéza	Polékové plicní postižení – aktuální medikace se zaměřením na přípravky s vysokým rizikem pneumotoxicity
Abúzus	Plicní histiocytóza z Langerhansových buněk, RB-ILD, ale i IPF – nikotinismus; difúzní alveolární hemoragie při abúzu kokainu, talkózy, silikózy
Pracovní a sociální anamnéza	Exogenní alergické alveolitidy, pneumokoniózy, poškození plic chemickými látkami, plicní alveolární proteinózy

LAM – lymfangioleiomyomatóza, MTX – meotrexát, TNF – tumor nekrotizující faktor, RB-ILD – respirační bronchiolitida s intersticiálním plicním postižením, IPF – idiopatická plicní fibróza

Obr. 1. Vyšetřovací postup u nemocných s akutně probíhajícím intersticiálním plicním procesem

CT – počítačová tomografie, SKS – systémově podávané kortikosteroidy, SLE – systémový lupus erythematoses, BRSK – bronchoskopie, BAL – bronchoalveolární laváž, DAH – difúzní alveolární hemoragie, AEP – akutní eozinofilní pneumonie, HRCT – počítačová tomografie s vysokou rozlišovací schopností, CVID – běžný variabilní imunodeficit, TBB – transbronchiální biopsie, PAP – plicní alveolární proteinóza, EAA – exogenní alergické alveolitidy, COP – kryptogenní organizující pneumonie

s méně dramatickým nástupem příznaků, kde je IPP vstupně prokázán HRCT vyšetřením plic.

Co nám napoví HRCT plic?

Distribuce a charakter morf detekovaných pomocí HRCT plic nejen prokáže přítomnost IPP, ale je důležitým diferenciálně diagnostickým vodítkem. Vyšetření přináší informace o dalších strukturách v oblasti hrudníku, včetně uzlin (mediastinální a hilová lymfadenopatie při sarkoidóze), pleury (pleurální plaky a kalcifikace při azbestóze), jícnu (dilatace jícnu nezřídka se stagnací potravy při systémové sklerodermii) atd., jejichž postižení může zúžit diferenciální diagnostiku.

Zatímco horní plicní laloky bývají dominantně postiženy u chorob vznikajících v příčinné souvislosti s jakoukoliv inhalační expozicí nebo u pacientů s pleuropulmonální fibroelastózou, obraz obvyklé intersticiální pneumonie je definován subpleurálním postižením s maximem dorzobazálně a s typickým kraniokaudálním gradientem. Centrálně

bývají naopak lokalizovány změny typické pro sarkoidózu nebo plicní alveolární proteinózu. Je třeba mít na paměti, že radiolog nestanovuje diagnózu, ale popisuje vzorce postižení. Tabulka č. 4 ukazuje, jaké choroby a vzorce postižení spolu mohou být asociovány. Kompletní výčet by významně přesahoval rámec sdělení, nicméně je důležité si uvědomit význam HRCT a spolupráce s radiologem v diagnostice IPP.

Potřebuji vždycky pro diagnostiku biopsii?

V minulém století byla zejména chirurgická plicní biopsie zlatým standardem v diagnostice IPP. Ne všichni pacienti jsou ale vhodnými kandidáty této metody, ať už z důvodu tíže postižení, přítomnosti komorbidit nebo jiných rizik, která výrazně snižují potenciální benefit chirurgické plicní biopsie. Popis vzorců postižení a rozvoj radiodiagnostiky významně přispěl k redukci počtu indikací, k dispozici máme navíc také možnost transbronchiální kryobiopsie, která má v indikovaných případech srovnatelnou výtěžnost a nižší morbiditu než chirurgická plicní biopsie.